

Vigenere'i šifri murdmise näide.

Ahto Buldas

Ülesanne

Murda Vigenere'i šifri abil moodustatud krüptogramm, mille avatekst on eeldatavasti inglisekeelne:

CHREEVOAHMAERATBIAXXWTNXBEEOPHBSBQMQEQRBW
RVXUOAKXAOSXXWEAHBWGJMMQMNKGRFVGXWTRZXWIAK
LXFPSKAUTEMNDCMGTSXMXBTUIADNGMGPSRELXNJELX
VRVPRTULHDNQWTWDTYGBPHXTFALJHASVBFXNGLLCHR
ZBWELEKMSJIKNBHWRJGNMGJSGLXFEYPHAGNRBIEQJT
AMRVLCRREMNDGLXRRIMGNSNRWCHRQHAEYEVTAQEIBBI
PEEWEVKAKOEWADREMXMTBHHCHRTKDNVRZCHRCLQOHP
WQAI IWXNRMGWOI I FKEE

(Ülesanne on võetud raamatust: Douglas R. Stinson. Cryptography: Theory and Practice. 1995.)

Kassiski test

Sõne CHR kordub viies kohas: positsioonidel 1, 166, 236, 276 ja 286

CHREEVOAHMAERATBIAXXWTNXBEEOPHBSBQMQEQRBW
RVXUOAKXAOSXXWEAHBWGJMMQMNKGRFVGXWTRZXWIAK
LXFPSKAUTEMNDCMGTSXMXBTUIADNGMGPSRELXNJELX
VRVPRTULHDNQWTWDTYGBPHXTFALJHASVBFXNGLLCHR
ZBWELEKMSJIKNBHWRJGNMGJSGLXFEYPHAGNRBIEQJT
AMRVLCRREMNDGLXRRIMGNSNRWCHRQHAEYEVTAQECCI
PEEWEVKAKOEWADREMXMTBHHCHRTKDNVRZCHRCLQOHP
WQAI IWXNRMGWOI IIFKEE

Positsioonide vahed on: 165, 235, 275 ja 285.

Et $\text{süt}(165, 235, 275, 285) = 1$, siis võib oletada, et võtmepikkus $m = 5$.

Osasõned

Y_1 :CVABWEBQBUAWWQRWWXANTBDPXXRDWBFAXCWMNJJFAIACNRNCATBWKDMCDCQQXWK
 Y_2 :HOEITESEWOOEGMFTIFUDSTNSNVTNDPASNHESBGSEGEMRDRSHEAIEORTHNHOANOE
 Y_3 :RARANOBQRASAJNVRAPT CXUGRJRUQTHLVGRLJHNGYNQRRGINRYQPVEEBRVRHIRIE
 Y_4 :EHAXXPQEVKXHMKGZKSEMMIMEEVLWYXJBLZEIWMLPRJVELMRQEEKWMHTRCPIMI
 Y_5 :EMTXBHRXXXBMGXLLKMGXAGLLPHTGTHFLBKKRGXHBTLMXGWHVBEAAXHKZLWWGF

Kontrolli mõttes arvutame kokkulangevuse indeksid:

$$I_c(Y_1) = 0.063, I_c(Y_2) = 0.068, I_c(Y_3) = 0.061, I_c(Y_4) = 0.072 .$$

Tulemus annab kinnitust, et oletus $m = 5$ peab paika.

Võtmete vahede leidmine

Arvutame omavahelise kokkulangevuse indeksid

$$I_C^g(X_i, X_j) = \sum_{h=0}^{25} f_h \cdot f'_{h-g} \approx \sum_{h=0}^{25} p_h \cdot p_{h+(k_i-k_j)-g}$$

kõigi paaride $i \neq j$ ja kõigi nihkeväärtuste $g = 0, 1, \dots, 25$ korral.

Kui $g = k_i - k_j$, siis $(k_i - k_j) - g = 0$ ja seega

$$I_C^g(X_i, X_j) = \sum_{h=0}^{25} p_h \cdot p_h \approx 0.065 \ .$$

i, j	$I_C^g(X_i, X_j), \text{ kus } g = 0, 1, \dots, 25$									
1,2 $g = 9$	0.029	0.028	0.028	0.034	0.040	0.038	0.026	0.026	0.052	
	0.069	0.045	0.026	0.038	0.043	0.038	0.044	0.038	0.029	
	0.042	0.041	0.034	0.037	0.052	0.046	0.042	0.037		
1,3	0.040	0.034	0.040	0.034	0.028	0.054	0.049	0.034	0.030	
	0.056	0.051	0.046	0.040	0.041	0.036	0.038	0.033	0.027	
	0.038	0.037	0.032	0.037	0.055	0.030	0.025	0.037		
1,4	0.034	0.043	0.026	0.027	0.039	0.050	0.040	0.033	0.030	
	0.034	0.039	0.045	0.044	0.034	0.039	0.046	0.045	0.038	
	0.056	0.047	0.033	0.027	0.040	0.038	0.040	0.035		
1,5 $g = 16$	0.043	0.033	0.028	0.046	0.043	0.045	0.039	0.032	0.027	
	0.031	0.036	0.041	0.042	0.024	0.020	0.048	0.070	0.044	
	0.029	0.039	0.044	0.043	0.047	0.034	0.026	0.046		
2,3 $g = 13$	0.046	0.049	0.041	0.032	0.036	0.035	0.037	0.030	0.025	
	0.040	0.035	0.030	0.041	0.068	0.041	0.033	0.038	0.045	
	0.033	0.033	0.028	0.034	0.046	0.053	0.042	0.030		

i, j	$I_C^g(X_i, X_j), \text{ kus } g = 0, 1, \dots, 25$								
2,4	0.046	0.035	0.044	0.045	0.034	0.031	0.041	0.046	0.040
	0.048	0.045	0.034	0.024	0.028	0.042	0.040	0.027	0.035
	0.050	0.035	0.033	0.040	0.057	0.043	0.029	0.028	
2,5	0.033	0.033	0.037	0.047	0.027	0.018	0.044	0.081	0.051
	0.030	0.031	0.045	0.039	0.037	0.028	0.027	0.031	0.040
	0.040	0.038	0.041	0.046	0.045	0.043	0.035	0.031	
3,4	0.039	0.036	0.041	0.034	0.037	0.061	0.035	0.041	0.030
	0.059	0.035	0.036	0.034	0.054	0.031	0.033	0.036	0.037
	0.036	0.029	0.046	0.033	0.052	0.033	0.035	0.031	
3,5	0.036	0.034	0.034	0.036	0.030	0.044	0.044	0.050	0.026
	0.041	0.052	0.051	0.036	0.032	0.033	0.034	0.052	0.032
	0.027	0.031	0.072	0.036	0.035	0.033	0.043	0.027	
4,5	0.052	0.039	0.033	0.039	0.042	0.043	0.037	0.049	0.029
	0.028	0.037	0.061	0.033	0.034	0.032	0.053	0.034	0.027
	0.039	0.043	0.034	0.027	0.030	0.039	0.048	0.036	

Lahendame võrrandisüsteemi

$$\begin{cases} k_1 - k_2 \equiv 9 \pmod{26} \\ k_1 - k_5 \equiv 16 \pmod{26} \\ k_2 - k_3 \equiv 13 \pmod{26} \\ k_2 - k_5 \equiv 7 \pmod{26} \\ k_3 - k_5 \equiv 20 \pmod{26} \\ k_4 - k_5 \equiv 11 \pmod{26} \end{cases}$$

Saame, et võti on tõenäoliselt kujul:

$$k_1, k_1 + 17, k_1 + 4, k_1 + 21, k_1 + 10 ,$$

kus liitmine toimub mooduliga 26.

Jääb üle ära arvata k_1 . Seda võib juba teha proovimise teel, või isegi sagedusanalüüsi kasutades.

Lahendus

Võti tuleb JANET ja avatekst:

THEALMONDTREEWASINTENTATIVEBLOSSOMTHEDAYSW
ERELONGEROFTENENDINGWITHMAGNIFICENTEVENING
SOF CORRUGATEDPINKSKIESTHEHUNTINGSEASONWASO
VERWITHHOUNDSANDGUNSPUTAWAYFORSIXMONTHSTHE
VINEYARDSWEREBUSYAGAINASTHEWELLORGANIZEDFA
RMERSTREATEDTHEIRVINESANDTHEMORELACKADAISI
CALNEIGHBORSHURRIEDTODO THEPRUNINGTHEYSHOUL
DHAVEDONEINNOVEMBER

Iseseisev töö

Murra järgmine inglisekeelse avatekstiga Vigenere'i šifriga krüpteeritud sõnum:

ZHQQCAQDGF'TUQGMERGWERRROHSQDROKTTHONYIAXSFK
IZJTAGOUVTAWRKHVQUYBRSELBXHKQBBGWTTHRQDRQVO
YHSGETXHTUHSKRUODNFUYFKEWHYELNMQYAUDQUIRBOG
WHUQKF'KEWHYUVNAWRMQDAPLKVEXHCFHDEWADWWUWHXL
KQOYAQEEZHQQYAXFUQAXOYRLNPWHQUI SKTWHYKRUODN
EWOBBOGGOZWHMYEFRTDBAXOTTHRQVTAITTHKQBS